

Co je to MORFICKÉ POLE

Anglický přírodovědec Rupert Sheldrake vystudoval biologii v Cambridge a filosofii na Harvardu. Rozhodně tedy nemůže být pokládán za nějakého diletanta nebo fantasta. Jeho život rozhodujícím způsobem ovlivnil život v Indii, kde řadu let pracoval na výzkumu zvyšování produkce kulturních rostlin. Výzkum ho vedl k vytvoření obecné teorie stárnutí a regenerace buněk jak u rostlin, tak zvířat. Snažil se porozumět přírodě, jejím mechanismům, což zachytil ve své populární knize „Tvůrčí vesmír“. Poznal, že existuje velký rozpor mezi vnímáním přírody jako pouhého zdroje surovin pro průmysl a poznatkem, že celá příroda je vlastně živá. Takovou přírodu bohužel oslavujeme pouze v básních a pohádkách. Svou populárně-vědeckou publicistikou se snaží, aby lidé pochopili, že příroda není něco neživého, ale představuje tvůrčí organismus, řízený stálými a přesnými přírodními zákony. Název „Matka Příroda“ je vždy plně na místě.

Základem většiny přírodních dějů je rozmnožování a růst. Snad mimo nerosty, jak říká jejich název. Dá se říci, že základem života je schopnost reprodukce a základem reprodukce jsou geny, které obsahují informace (program) nutné k reprodukci. Genetický kód v molekulách DNA určuje sekvence bloků aminokyselin v bílkovinných molekulách, čili tzv. primární strukturu bílkovin – jejich základní vlastnosti. Bohužel nevíme, jak je zakódován výsledný produkt – tvar a účel uspořádání buněk v tkáních, orgánech a celém organismu. Co určuje tvar listů květin, tvar jater (proč nejsou koule?) a nakonec podobu člověka se čtyřmi končetinami s pěti prsty, jako údajně nejdokonalejší výtvar přírody. Buď nevíme téměř nic o genetickém kódu, nebo musíme hledat tajemství celé rozmanitosti přírody někde jinde. Samotné chemikálie, jimiž bílkoviny jsou, totiž nemohou určit tvar orgánů. Rupert Sheldrake se o to pokusil a vytvořil teorii morfických a morfogenetických polí a přenosu informace pomocí morfické rezonance.

Již počátkem 20. století vyslovilo několik biologů myšlenku o existenci biologických polí s určitými vlastnostmi, podobně jako fyzika zná elektromagnetické pole. Tak jako magnet sestavuje magnetické částice do tvaru podle siločar, sestavuje biologické pole organické molekuly do tvaru organismů – proto morfogenetické pole. Je známa řada příkladů u nižších živočichů, že po odříznutí jejich části organismus doroste do přesně stejného tvaru (např. ploštice). Tato vlastnost se nazývá regenerace. Vědci dosud nenalezli podstatu těchto polí, nabízí se však zcela přirozené vysvětlení pro toho, kdo uznává existenci neviditelných „energetických“ těl. Pro každého živočicha či rostlinu musí existovat jakýsi „pravzor“, určující jejich konečnou podobu a funkci. Ve hmotném světě bychom to nazvali program. Tyto programy existují od počátku vesmíru (čili pravděpodobně věčně) a můžeme pouze usuzovat na to, zda se vyvíjejí a zdokonalují, jako základní cíl každého vývoje. Stejně programy řídí pravděpodobně i procesy v nerostné oblasti, například základní krystalické tvary, tvar sněhových vloček apod. Morfogenetické pole je tedy informační databází ze které lze pravděpodobně čerpat informace na základě „morfické rezonance“ bez ohledu na prostor a čas. Existuje celá řada experimentů, podporujících tuto teorii. Vytvoří-li chemik novou sloučeninu, která krystalizuje v určité soustavě, kdekoli jinde na světě při stejném pokusu látka opět krystalizuje v této podobě. Známy je i jev zvaný „stoopic“, kde opice si na jenom ostrově počaly omývat potravu. Když to dělal větší počet opic, začaly ty náhle dělat i opice na jiných vzdálených ostrovech. Možná to bude i ten fakt, že řada objevů vzniká ve stejné době na několika místech a někdy je obtížné přiznat prioritu a tím možná i Nobelovu cenu. Ostatně tvůrci literatury a hudby vědí své. Kde se vzala ta společná inspirace?

Je možné, že Rupert Sheldrake svojí teorií morfogenetických polí neobjevil nic nového „pod sluncem“. Pouze jinak nazval struktury, které obvykle nazýváme „kosmická paměť“, „kronika akaša“ apod. Nevíme, co vše v těchto strukturách existuje odedávna, co je tam neustále

doplňováno a jakým způsobem mohou tyto informace působit na děje ve hmotném světě a naopak. V současnosti se provádějí pokusy s klonováním, kde jde v principu o vypěstování identického organismu s kterékoli jeho buňky, protože každá buňka obsahuje nosiče dědičných informací – geny. Problémy jsou ryze technického rázu a teoreticky by bylo možné „oživit“ jakékoli organismy, pokud je k dispozici nějaká životaschopná buňka, tedy i dinosaury, mamuty aj. Buď je v genech zakódována úplná informace o organismu, tedy jeho chemické složení, na základě něho se syntetizují při dělení buněk příslušné bílkoviny, jeho struktura tkání, tvar, velikost a vzájemné propojení orgánů, základní funkční programy organismu, instinkty, reakce na první smyslové podněty atd. To vše představuje soubor informací řádově $10^{12} - 10^{14}$ bitů, což je více, než je možné zachytit ve struktuře DNA. Pokud by se na vzniku organismů podílely i nějaké vnější informační struktury (u počítače je to programátor – tvůrce), je celý proces možno logicky a jednoduše vysvětlit. Rupert Sheldrake se o to pokusil a nezbývá než čekat, zda se jeho teorie podaří dalšími experimenty prokázat. Základem vědecké práce je totiž opakovatelný experiment. Tajemství bude zřejmě ukryto v pochopení a rozluštění genomu, který dokážeme sice přečíst, ale ještě nerozumíme významu jeho slov, vět a jazyka. Abychom se dorozuměli z cizincem, nestačí znát abecedu!

© Mgr. Jan Pavlík